

Onbeperkt Georgisch eten met Stalin

Volgens zijn opvolger Nikita Chroetsjov is er geen wereldleider geweest die zoveel tijd aan tafel doorbracht als Stalin.

De etentjes bij hem thuis waren berucht. Wie niet kwam opdagen tekende zijn doodvonnis en niemand wist zeker of de nacht in het eigen bed, op de bodem van het zwembad of in de cel zou eindigen. Als Georgiër had hij in Russische ogen vreemde eetgewoontes. Feest betekent in Georgië onbeperkt eten van zoveel mogelijk gerechten die allemaal tegelijk op tafel staan. Geen voor- hoofd- en nagerechten, oftewel de *méthode russe* die de Fransen ooit van de Russen afkeken en waar nu de hele westerse wereld mee opgescheept zit.

Een meegebracht flesje Georgische wijn werd gewaardeerd, maar de gever moest hem wel even voorproeven vanwege een mogelijke poging tot vergiftiging. Na de wijn volgden het verplicht drinken van brandy en peperwodka. Beria, hoofd van de geheime politie en mede-Georgiër, trad op als *tamada*, het tafelhoofd onder wiens regie iedereen beurtelings een toast uitbrengt op de aanwezigen en de wereldvrede. Tegen het krieken van de ochtend liet Stalin zijn gasten vrij en werden ze door hun chauffeurs afgevoerd.

Stalin is dood en begraven, zijn standbeelden zijn neergehaald, zijn terreurdaden wereldwijd bekend. Maar in zijn geboorteplaats Gori houdt men hem in ere. Daar bevindt zich het Stalinmuseum. In 1989 werd het museum gesloten, maar de bussen vol Georgische schoolkinderen bleven komen. Stalin was toch een Georgiër, een sterke man om trots op te zijn. Het museum ging weer open, en dat is het nu nog steeds.

De rit van Tbilisi naar Gori duurt 2 uur. De verwachtingen zijn hoog gespannen. Wat vertelt het museum over de veelvraat Stalin? Wat at hij het liefst? Wat serverde hij Roosevelt en Churchill tijdens hun beroemde diner in Teheran?

Het busje stopt, we zijn er.

Op het plein een 17 meter hoog beeld van Stalin. Afgetapte electriciteitsdraden bungelen boven de straten om de rekeningen te ontlopen. Alles is grauw en in verval in Gori. Hierbij vergeleken moet Siberië een pretpark zijn.

Stalin werd geboren in een piepklein huisje in een armoedig wijkje. Naar een idee van Beria werd het wijkje met de grond gelijk gemaakt en strak getrokken tot een brede allee. Alleen het geboortehuisje bleef gespaard en men bouwde er een tempel omheen. Je kan erin, de eenvoud is ontroerend.

Dan het museum zelf. Bij de ingang houden twee vrouwen in stemmig zwart ons aan. Zij zijn gidsen en een gids is verplicht. Wij spreken geen Georgisch, geen Russisch en vandaag ook geen Engels. De vrouwen cirkelen om ons heen, ze doen ons niets, ook niet als er af en toe hard gelachen wordt vanwege de spanning van deze beladen plek. Foto's en documenten vertellen zijn levensverhaal vanaf zijn jeugd tot en met zijn dood in 1953. De enige verwijzing naar zijn gewoonte om de macht van achter de eettafel uit te oefenen is een brief van Lenin waarin hij de partijleiding waarschuwt voor zijn opvolger: "Deze kok zal alleen zwaar gepeperde gerechten serveren", schreef hij vlak voor zijn dood. Verder geen post-stalinistisch nieuwlichterij, het museum is zichzelf gebleven, zoals bedoeld door Beria in 1939.

Op de eerste verdieping staan vitrines met kado's. Een schemerlamp opgebouwd uit een tank met een zegevierende soldaat en divers aardewerk waarin zijn portret ambachtelijk is verwerkt.

In de laatste vitrine ligt de verrassing van de dag. We kunnen het niet geloven. Daar staan, tussen een uitbundige vaas en een portret van gekleurd zand, een paar kleine, rode klompjes. Een hand heeft er liefdevol op geschilderd:

21 dec. 1879 – 1949
Kam. J. Stalin 70 jaar
CPN De Waarheid
Afd. Houtige Hage, Boelenslaan.

Een mengeling van schaamte en vertedering om dit spoor van Friese landgenoten in dit verlaten oord vervult ons.

Buiten staat Stalins treincoupé. We betreden zijn werkkamer (2 x 7m). Om de beurt zakken we weg in zijn stoel. Daarnaast zijn badkamer (1x1m), zijn wc (0,5 x 0,5m) en zijn slaapkamer (2 x 2m).

Wat een eenvoud.